

Eligiusz Dworaczyński, Andrzej Szpunar

Tarnów. Zamek

Informator Archeologiczny : badania 14, 264-265

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4/3 i kretowinami, przejście nierówne, częściowo ostre a częściowo stopniowe;

Cgg or środkowy - 35-50 cm - jasnopłowy 10 YR 8-7/3 piasek luźny różnoziarnisty z małą domieszką drobnego żwiru i z licznymi silnie rozbitymi plamami orsztynu barwy jasnobrązowej 7,5 YR 5/4, wewnątrz większych plam orsztynu ślady warstwowania /występują w nich artefakty hamburskie/, przejście nierówne ostre;

Cgg or najstarszy - 50-70 cm - jasnołowy 10 YR 8-7/3 piasek luźny grubo i średnioziarnisty z licznymi plamami rozbitego orsztynu barwy brunatno-żółtej 10 YR 6/6; zarówno w piasku jak i w plamach orsztynu występują resztki struktur sedymentacyjnych /jałowe kulturowo/, przejście nierówne wyraźne;

Cgg or najmłodszy - 70-105 cm - żółto-brunatny 10 YR 5-4/6 zorsztynizowany piasek luźno średnio i drobnoziarnisty o warstwowaniu równoległym poziomym i żłobistym, słabo scementowany, przejście równe i ostre;

Cgg - poniżej 105 cm - jasnoszary 10 YR 7/2 piasek luźny średnio i drobnoziarnisty, warstwowany równoległe poziomo, warstewki o grubości od kilku mm do 1 cm.

Frekwencja zabytków w wykopie zarówno w układzie pionowym jak i poziomym jest wyraźnie zróżnicowana. Większość materiałów zabytkowych leżała w Acn oraz w Cgg środkowym sięgając stropu Cgg or najstarszego. Poważna część artefaktów krzemienych stwierdzona została również w warstwie ornej Ap, gdzie uległy one rozwleczeniu podczas orki. Po odłączeniu artefaktów z Ap wyróżnić można dwa niewielkie skupiska wyrobów krzemienych, które trudno obecnie bliżej interpretować. Wśród znalezisk na szczególną uwagę zasługują niezwykle rzadkie ozdoby bursztynowe, które zostały znalezione na głębokości 52 cm od powierzchni wśród typowych wyrobów hamburskich. Ozdoba nr 1 o wymiarach 41 x 14 x 6,5 mm jest prawdopodobnie zawieszka /? / o kształcie soplewatom wykonaną z sukcyntu odmiany kościanej o barwie białej lub młecznobiałej, silnie skorodowaną, spękaną w złożu. Ozdoba nr 2 jest płytką w kształcie równoległoboku o wymiarach 21,5 x 14,8 x 5,6 mm wykonaną z sukcyntu odmiany przezroczystej. Obie ozdoby noszą ślady szlifowania i gładzenia. Znaleziony w odległości kilku metrów paciorek z wapienia owalny w kształcie, o średnicy 7,6 mm i grubości 1 mm miał otwór o średnicy 0,7 mm.

Datowany na interstadium Bölling inwentarz krzemieny zawiera klasyczne wyroby hamburskie, typowe dla położonego w pobliżu stanowiska tej kultury Olbrachcice 8.

Badania będą kontynuowane.

TARNÓW
Zamek

PP Pracownia Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska

Oddział w Krakowie
Zakład w Tarnowie.

Badania prowadzili mgr Eligiusz Dworaczyński /autor sprawozdania/ oraz mgr Andrzej Szpunar. Finansował WKZ w Tarnowie. Pierwszy sezon badań. Ruiny zamku, okres średniowieczny i nowożytny.

Po kilkunastoletniej przerwie wznowiono badania archeologiczne na terenie ruin zamku Tarnowskich. W programie badań wyróżniono pięć części kompleksu zabytkowego Góry św. Marcina: zamek wysoki, zaplecze gospodarcze na garbie zachodnim, fortyfikacje renesansowe /zamek niski/, układ pierwotnej sieci dróg oraz osadnictwo wczesnośredniowieczne i średniowieczne na kulminacji wzgórza. Prace wykopaliskowe rozpoczęto w najdalej wysuniętej na zachód części garbu znajdującego się po zachodniej stronie zamku wysokiego. Celem badań było stwierdzenie obecności murów obronnych oraz odczytanie układu i rodzaju zabudowy, a ponadto ustalenie i wydatowanie poziomów użytkowych.

W wykopie głównym, przecinającym garb wzdłuż osi wschód-zachód odkryto dwa wyraźne poziomy bruku dziedzińca, pomiędzy którymi zalegała warstwa spalenizny. Bruk dolny datowany jest na podstawie materiału zabytkowego na II połowę XIV wieku, a górny - na schyłek wieku XV. Warstwa spalenizny, w której znaleziono groty bełtów kuszy wiąże się najpewniej z najazdem węgierskim w połowie XV wieku. W wykopie tym odkryto również negatywy murów zabudowy oraz fragment pieca ceglanego z trzema prostokątnymi komorami. W wykopie poprzecznym natomiast odsłonięto fragment muru obronnego wykonanego z cegły na fundamencie kamiennym, datowanego na II połowę XIV wieku. Biegnie on wzdłuż południowej krawędzi garbu. W odległości kilku metrów w stronę dziedzińca odkryto fragment drugiego muru ceglanego o podobnym przebiegu, przez który przechodził sklepiony kanał ściekowy. Przestrzeń pomiędzy murami tworzyła zapewne pomieszczenie gospodarcze, za czym świadczy obecność wkopu pod słup podtrzymujący strop.

Obok wspomnianych grotów znaleziono również ostrogi żelazne, okucia i skoble oraz znaczną liczbę drobnych przedmiotów. Najliczniej występują jednak fragmenty naczyń glinianych, datowanych na okres od II połowy XIV do końca XVI wieku.

Badania będą kontynuowane.

TĄDOW GÓRNY, gm. Warta
woj. sieradzkie
Stanowisko 3

PP Pracownia Konserwacji
Zabytków
Pracownia Badawcza
Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Poznaniu